

ຂໍ້​ມູນ​ທາງ​ລະບົບ​ນິ​ເວດ​ວິ​ທະ​ຍາ

ຈຸດ​ສຸມ​ຂອງ​ຊີ​ວະ​ນາ​ໆ​ພັນ ອິນ​ໂດ - ພະ​ມ້າ

ສະ​ບັບ​ປັບ​ບຸ​ງ 2020

ສະ​ບັບ​ສຸດ​ທ້າຍ

ກັນຍາ 2020

ບົດນຳ

ກອງທຶນລະບົບນິເວດ Critical Ecosystem Partnership Fund (CEPF) ແມ່ນຖືກອອກແບບ ເພື່ອປົກປ້ອງຮັກສາເຂດທີ່ຊີວະນາໆພັນທີ່ອຸດົມສົມບູນທີ່ສຸດ ແລະ ທີ່ຖືກອຸກຄາມໜັກທີ່ສຸດ, ຊຶ່ງຮູ້ກັນໃນນາມຈຸດສຸມຊີວະນາໆພັນ. ມັນແມ່ນການລິເລີ່ມຮ່ວມກັນຂອງ ອົງການຝຣັ່ງເພື່ອການພັດທະນາ, ອົງການອະນຸລັກສາກົນ, ສະຫະພາບເອີຣົບ, ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ, ລັດຖະບານຍີ່ປຸ່ນ, ແລະ ທະນາຄານໂລກ.

ຈຸດປະສົງສຳຄັນເພີ່ມທຶນຂອງກອງທຶນ CEPF ແມ່ນເພື່ອການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນສັງຄົມ ເຊັ່ນ: ຊຸມຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດ ລັດຖະບານ, ສະຖາບັນສຶກສາ ແລະ ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ໃນຂະບວນການປົກປ້ອງຮັກສາຈຸດສຸມຊີວະນາໆພັນ. ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນສຳເລັດ, ບັນດາກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ເປັນສິ່ງຕື່ມຕັ້ງມາສອດສານກັບບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານຂອງລັດຖະບານ ແລະ ບັນດາຜູ້ໃຫ້ທຶນ ໃນວຽກງານອະນຸລັກອື່ນໆ. ຕໍ່ກັບບັນຫານີ້, ກອງທຶນ CEPF ໄດ້ມີການສົ່ງເສີມການເຮັດວຽກກັບກຸ່ມທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ປະສານສົມທົບ ຄວາມສາມາດທີ່ມີຈຸດພິເສດສະເພາະ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການເຮັດວຽກທີ່ທັບຊ້ອນກັນ ເພື່ອຮັບປະກັນການເຮັດວຽກປະສານງານກັນ ຢ່າງສົມບູນແບບ ແລະ ຮອບດ້ານ ໃນວຽກງານອະນຸລັກ. ວິທີໜຶ່ງທີ່ກອງທຶນ CEPF ໄດ້ປະຕິບັດແມ່ນການກະກຽມ “ຂໍ້ມູນລະບົບນິເວດວິທະຍາ”: ແບ່ງບັນຍຸດທະສາດ, ພັດທະນາພາຍໃຕ້ການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມງານ, ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຍຸດທະສາດ ການລົງທຶນໄລຍະຍາວ 5 ປີ ຊຶ່ງເປັນໝາກຜົນທີ່ໄດ້ມາຈາກການວິເຄາະສະພາບການຢ່າງລະອຽດ.

ການປັບປຸງຂໍ້ມູນທາງລະບົບນິເວດ

ກອງທຶນລະບົບນິເວດ CEPF ແມ່ນໄດ້ທຳການໃຫ້ທຶນແກ່ກຸ່ມອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມອິນໂດ - ພະມ້າ ຕັ້ງແຕ່ ເດືອນ ກໍລະກົດ 2008, ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການຊີ້ທິດທາງໂດຍຂໍ້ມູນລະບົບນິເວດວິທະຍາ ທີ່ພັດທະນາຂຶ້ນໃນປີ 2003 ແລະ ປັບປຸງໃນປີ 2011, ຊຶ່ງທັງສອງຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ຜ່ານຂະບວນການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມງານຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ຈົນມາເຖິງປະຈຸບັນ ໄດ້ມອບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ລວມທັງໝົດ 315 ທຶນ.

ໃນໄລຍະ 9 ປີ ຜ່ານມາ ຕັ້ງແຕ່ມີການປັບປຸງຄັ້ງທຳອິດ ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ. ມີການປ່ຽນແປງດ້ານຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບສະພາບການ ຂອງລະບົບນິເວດ ໃນລະດັບຄວາມສຳຄັນໃນສາກົນ, ລວມມີສາຍພັນທີ່ຖືກອຸກຄາມ ແລະ ເຂດຊີວະນາໆພັນຫຼັກໆທີ່ສຳຄັນໃນລະດັບໂລກ. ໄດ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງດ້ານລັກສະນະ ແລະ ຄວາມສຳຄັນ ຂອງໄພອຸກຄາມຕໍ່ກັບລະບົບນິເວດ ແລະ ສາຍເຫດຂອງມັນ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າຢ່າງໜັກໜ່ວງ ແລະ ອັດຕາການສູນເສຍປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມໃນໄລຍະປີ 2010 – 2019 ເກືອບເທົ່າໃດ ເມື່ອທຽບກັບໄລຍະປີ 2000 – 2010. ການສູນເສຍທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນເກີນຂອບເຂດ ຍິ່ງເພີ່ມແຮງກົດດັນໃຫ້ແກ່ພືດ ແລະ ປະຊາກອນສັດ ໂດຍສະເພາະອອກໃນອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງລາຍຊື່ສາຍພັນທີ່ຖືກໄພອຸກຄາມ ທີ່ໄດ້ຮັບຮູ້ກັນຫຼາຍຂຶ້ນໃນບັນຊີແດງຂອງອົງການ IUCN ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ 70 ເປີເຊັນ ໃນໄລຍະປີ 2011 – 2020. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ກໍ່ເລີ່ມມີການສັງເກດເຫັນຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມຫຼາຍຂຶ້ນ: ອຸນະພູມສະເລ່ຍ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ; ຮູບແບບປະລິມານນ້ຳຜົນກໍ່ປ່ຽນໄປ; ລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລເລີ່ມສູງຂຶ້ນ; ແລະ

ເຫດການສະພາບອາກາດຮຸນແຮງ ກໍ່ເກີດຂຶ້ນເລື້ອຍກວ່າເກົ່າ. ບັນດາແນວໂນ້ມທັງສາມຢ່າງນີ້: ການສູນເສຍທີ່ຢູ່ອາໄສເພີ່ມສູງຂຶ້ນ, ການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນເກີນຂອບເຂດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສົມທົບກັນເຮັດໃຫ້ເກີດວິກິດຕໍ່ລະບົບນິເວດ ຊຶ່ງສ້າງຜົນຮ້າຍຢ່າງຮຸນແຮງໃຫ້ແກ່ຊີວະນາໆພັນ, ສຸຂະພາບຂອງມະນຸດ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ.

ໃນໄລຍະ 9 ປີຜ່ານມາ ໄດ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງ ໃນແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ພາກສັງຄົມ ຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມ. ເວທີທາງດ້ານການເມືອງ ຍັງຄົງມີຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນຈຳນວນຫຼາຍທີ່ເປັນຫົວໜ່ວຍສະໜັບສະໜູນຫຼັກອັນສຳຄັນ ໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ກໍ່ໄດ້ສິ້ນສຸດແຜນງານຂອງພວກເຂົາຢູ່ໃນພາກພື້ນ. ສຸດທ້າຍ, ໄດ້ມີຫຼັກຖານເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະສິດທິຜົນ (ຫຼືຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ) ຂອງວິທີການ ອະນຸລັກທີ່ແຕກຕ່າງ ທີ່ຖືກນຳມາທົດລອງປະຕິບັດຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມ ຕັ້ງແຕ່ມີການເກີດຂຶ້ນໃໝ່ຂອງການເຄື່ອນໄຫວອະນຸລັກໃນຮູບແບບ ທັນສະໄໝ ໃນຊຸມປີ 1990. ຫຼາຍໆວິທີການທີ່ສ້າງຜົນກະທົບດ້ານບວກຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງມະນຸດ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນສະພາບທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະ, ເຖິງແມ່ນວ່າຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ ເມື່ອທຽບກັບລະດັບອັນມະຫາສານຂອງໄພຄຸກຄາມ ທີ່ມີຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນໃນເຂດຈຸດສຸມ.

ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງເຫຼົ່ານີ້, ມັນຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງປັບປຸງຂໍ້ມູນທາງລະບົບນິເວດວິທະຍາ ແລະ ຍຸດທະສາດການລົງທຶນ ເພື່ອສ້າງແຜນການລົງທຶນໃນເຂດຈຸດສຸມໃນໄລຍະຕໍ່ໄປ. ຂະບວນການນີ້ດຳເນີນການໂດຍຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມ, ໂດຍຄຳນຶງເຖິງ ການສ້າງເວທີລະດັບກວ້າງ ທີ່ຜູ້ໃຫ້ທຶນໃຫ້ຄວາມສົນໃຈໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຄວາມພະຍາຍາມໃນການອະນຸລັກ ທີ່ນຳພາໂດຍພາກສັງຄົມ ໃນການຕັ້ງເປົ້າໝາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດຮ່ວມກັນ ເພື່ອນຳໄປສູ່ການແກ້ໄຂບັນຫາບູລິມະສິດສຳຄັນ, ນຳໃຊ້ໂອກາດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່, ແລະ ປະສານສອດຄ່ອງກັບການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ.

ຂໍ້ມູນທາງລະບົບນິເວດວິທະຍາແມ່ນໄດ້ຮັບການປັບປຸງຜ່ານຂະບວນການປຶກສາຫາລື ປະສານສົມທົບໂດຍກອງເລຂາ ກອງທຶນ CEPF ໃນລະຫວ່າງເດືອນ ພຶດສະພາ 2019 ແລະ ເດືອນສິງຫາ 2020. ມີຄູ່ຮ່ວມງານຈຳນວນຫລາຍກວ່າ 170 ພາກສ່ວນ ເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການປຶກສາຫາລືດັ່ງກ່າວ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນຜ່ານການຈັດສຳມະນາການປະເມີນຜົນຄັ້ງສຸດທ້າຍ, ປະກອບຄຳເຫັນຜ່ານອີເມວ ຫຼື ປະກອບຄຳເຫັນເຂົ້າໃນຂໍ້ມູນສະບັບຮ່າງ. ຄູ່ຮ່ວມງານເພີ່ມຕື່ມອື່ນໆໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍຕົງ ໂດຍການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຫຼັກ ທີ່ນຳເຂົ້າມາປັບປຸງຂໍ້ມູນທາງລະບົບນິເວດວິທະຍາ.

ວຽກງານພິເສດສະເພາະຂອງກອງທຶນ CEPF

ຂໍ້ມູນທາງລະບົບນິເວດວິທະຍາ ແມ່ນສະແດງໃຫ້ເຫັນພາບລວມຂອງເຂດຈຸດສຸມຂອງລະບົບຊີວະນາໆພັນ ໃນແງ່ມຸມຂອງຄວາມສຳຄັນ ຂອງການບົກບັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ, ສະພາບການເສດຖະກິດສັງຄົມ, ການເມືອງ ແລະ ພາກສັງຄົມ. ມັນໄດ້ກຳນົດຊຸດເຄື່ອງມືວັດແທກ ໝາກຜົນຂອງວຽກງານອະນຸລັກທີ່ສາມາດວັດແທກໄດ້, ໃນລະດັບຂັ້ນສາຍພັນ, ຂອບເຂດ ແລະ ແລວທາງ, ແລະ ປະເມີນໄພຄຸກຄາມ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນ ພ້ອມທັງສາຍເຫດ ແລະ ບັດໃຈເອື້ອອຳນວຍຕ່າງໆ. ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າສະພາບການ ແມ່ນໄດ້ສຳເລັດລົງແລ້ວ ໂດຍການດຳເນີນການປະເມີນຂອງຜົນພາຍໃຕ້ກ້ອນເງິນທຶນອະນຸລັກທີ່ຜ່ານມາ, ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດໃນການບົກບັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ. ນອກຈາກນັ້ນຂໍ້ມູນລະບົບນິເວດວິທະຍາ ຍັງໄດ້ກ່າວເຖິງຍຸດທະສາດການລົງທຶນ ທີ່ຜູ້ໃຫ້ທຶນມີຄວາມສົນໃຈໃນການສະໜັບສະໜູນຄວາມພະຍາຍາມໃນວຽກງານອະນຸລັກ ໂດຍການນຳພາໂດຍພາກສັງຄົມ. ແຜນຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີກຸ່ມວຽກງານພິເສດສະເພາະ ສຳລັບກອງທຶນ CEPF

ຊຶ່ງເປັນຈຸດທີ່ທຶນດັ່ງກ່າວສາມາດສະໜອງຄຸນຄ່າທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດ. ໂດຍເນື້ອໃນເລືກເຊິ່ງຂອງກຸ່ມວຽກພິເສດສະເພາະສຳລັບກອງທຶນ CEPF ແມ່ນເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງແນວທາງວິທີການ ໃນການແກ້ໄຂ ໃຫຍ່ໃນວຽກງານອະນຸລັກ ທີ່ກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງຈຸດສຸມຊີວະນາໆພັນ (ເຊັ່ນ: ການຄ້າສັດປ່າຢ່າງຜິດກົດໝາຍ, ການພັດທະນາ ເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ, ການຂະຫຍາຍໂຕຂອງອຸດສາຫະກຳກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນຫີນປູນ) ທີ່ກະຕຸ້ນຄວາມອາດສາມາດ ຂອງພາກສັງຄົມ ແລະ ທີ່ສາມາດຂະຫຍາຍໂຕໄດ້ ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແບບຍ້າງ ແລະ ຊ້າ ໂດຍພາກສັງຄົມ ຫຼື ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ຫຼື ລວມເຂົ້າກັບແຜນງານລັດຖະບານ.

ກຸ່ມວຽກພິເສດສະເພາະຂອງກອງທຶນ CEPF ແມ່ນສ້າງຂຶ້ນຈາກປະສົບການຂອງສອງໄລຍະທີ່ໄດ້ລົງທຶນທີ່ຜ່ານມາ (2008 – 2013 ແລະ 2013 – 2020) ໂດຍແນໃສ່ວິທີການທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ ປ່ຽນຈາກໂຄງການຕົວຢ່າງ ກ້າວໄປເຖິງການລົງທຶນໄລຍະຍາວ, ແລະ ການເຊື່ອມສານຜົນໄດ້ຮັບເປັນຮູບປະທຳຂຶ້ນ ໃນລະດັບຂັ້ນວາງນະໂຍບາຍ ແລະ ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ. ໂດຍຮັບຮູ້ວ່າຢ່າງດີວ່າການລົງທຶນຂອງກອງທຶນ CEPF ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາການອະນຸລັກທັງໝົດທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມ, ວຽກງານ ຂອງພິເສດສະເພາະຂອງກອງທຶນ CEPF ແມ່ນສຸມໃສ່ກິດຈະກຳທີ່ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ສາມາດຊ່ວຍສ້າງມູນຄ່າຫຼາຍທີ່ສຸດ, ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຊ່ອງຫວ່າງໃນວຽກງານລວມຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນເພື່ອການອະນຸລັກ.

ຍຸດທະສາດຮ່ວມແມ່ນມີຄວາມມັ່ງຫວັງອັນສູງ ແລະ ຍັງບົ່ງບອກເຖິງສິ່ງທ້າທາຍ ທີ່ຍັງປະສົບຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມ ອິນໂດ - ພະມ້າ. ປະລິມານຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳເປັນໃນການສະໜັບສະໜູນວຽກງານໃຫ້ພຽງພໍ ຢູ່ພາຍໃຕ້ແຜນຍຸດທະສາດ 5 ປີຕໍ່ໜ້າ ມີແນວໂນ້ມວ່າ ຈະເກີນກຳລັງຊັບພະຍາກອນຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນແຕ່ລະພາກສ່ວນທີ່ມີຢູ່ໃນການລົງທຶນແຕ່ພາກສັງຄົມ. ດ້ວຍເຫດນີ້, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຍຸດທະສາດຮ່ວມ ຈະມີການປະສານຮ່ວມມື ໂດຍຜ່ານການປະຊຸມຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ລະຫວ່າງ ກອງທຶນ CEPF ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມືຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນລຸ່ມແມ່ນຳຂອງ LMFC. ໃນຂະນະທີ່ຜູ້ໃຫ້ທຶນອື່ນໆດຳເນີນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການລົງທຶນ ຢູ່ໃນພາກພື້ນ ແລະ ພັດທະນາແຜນງານຂອງພວກເຂົາ, ກອງທຶນ CEPF ຈະປັບແຜນການພັດທະນາຂອງວຽກງານເຮົາເອງ ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງ ການທັບຊ້ອນຂອງວຽກງານ, ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຊ່ອງຫວ່າງ ແລະ ນຳໃຊ້ໂອກາດຂອງການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ, ການເຮັດວຽກຢ່າງປະສານ ກົມກຽວ ແລະ ການຂະຫຍາຍໂຕຂອງວຽກງານ.

ບູລິມະສິດສຳຄັນທາງຊີວະນາໆພັນ ສຳລັບການລົງທຶນ.

ພື້ນຖານທາງຊີວະນາໆພັນ ສຳລັບການລົງທຶນຂອງກອງທຶນ CEPF ໃນຈຸດສຸມ ອິນໂດ - ພະມ້າ ແມ່ນມາຈາກໝາກຜົນຂອງການອະນຸລັກ: ຈຳນວນຂອງສາຍພັນ, ພື້ນທີ່ ແລະ ແລວທາງ ທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ ເພື່ອສະກັດກັ້ນການສູນເສຍຂອງຊີວະນາໆພັນຂອງໂລກ. ຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງການອະນຸລັກສຳລັບອິນໂດ - ພະມ້າ ແມ່ນຖືກກຳນົດ ໃນໄລຍະກະກຽມຂໍ້ມູນຊີວະນາໆພັນສະບັບເດີມ ແລະ ຫຼັງຈາກໄດ້ຮັບ ການປັບປຸງໃນປີ 2011. ໃນລະຫວ່າງການປັບປຸງໃໝ່, ໝາກຜົນຂອງການອະນຸລັກ ໄດ້ຮັບການປັບປ່ຽນຕື່ມອີກ ເພື່ອໃຫ້ສະທ້ອນເຖິງ ຂໍ້ມູນໃໝ່ຂອງສະພາບການຂອງສາຍພັນ, ສະຖານທີ່ ແລະ ແລວທາງ. ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການລົງທຶນຂອງກອງທຶນ CEPF ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນອື່ນໆ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການຊີ້ນຳຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການອະນຸລັກ ໄດ້ຖືກຈັດລຽງລຳດັບບູລິມະສິດ ໂດຍນຳໃຊ້ເງື່ອນໄຂ ມາດຕະຖານ, ລວມມີຄວາມຮີບດ່ວນຂອງກິດຈະກຳວຽກງານອະນຸລັກ ແລະ ໂອກາດ ເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍຄວາມພະຍາຍາມໃນວຽກງານ ອະນຸລັກທີ່ມີຢູ່.

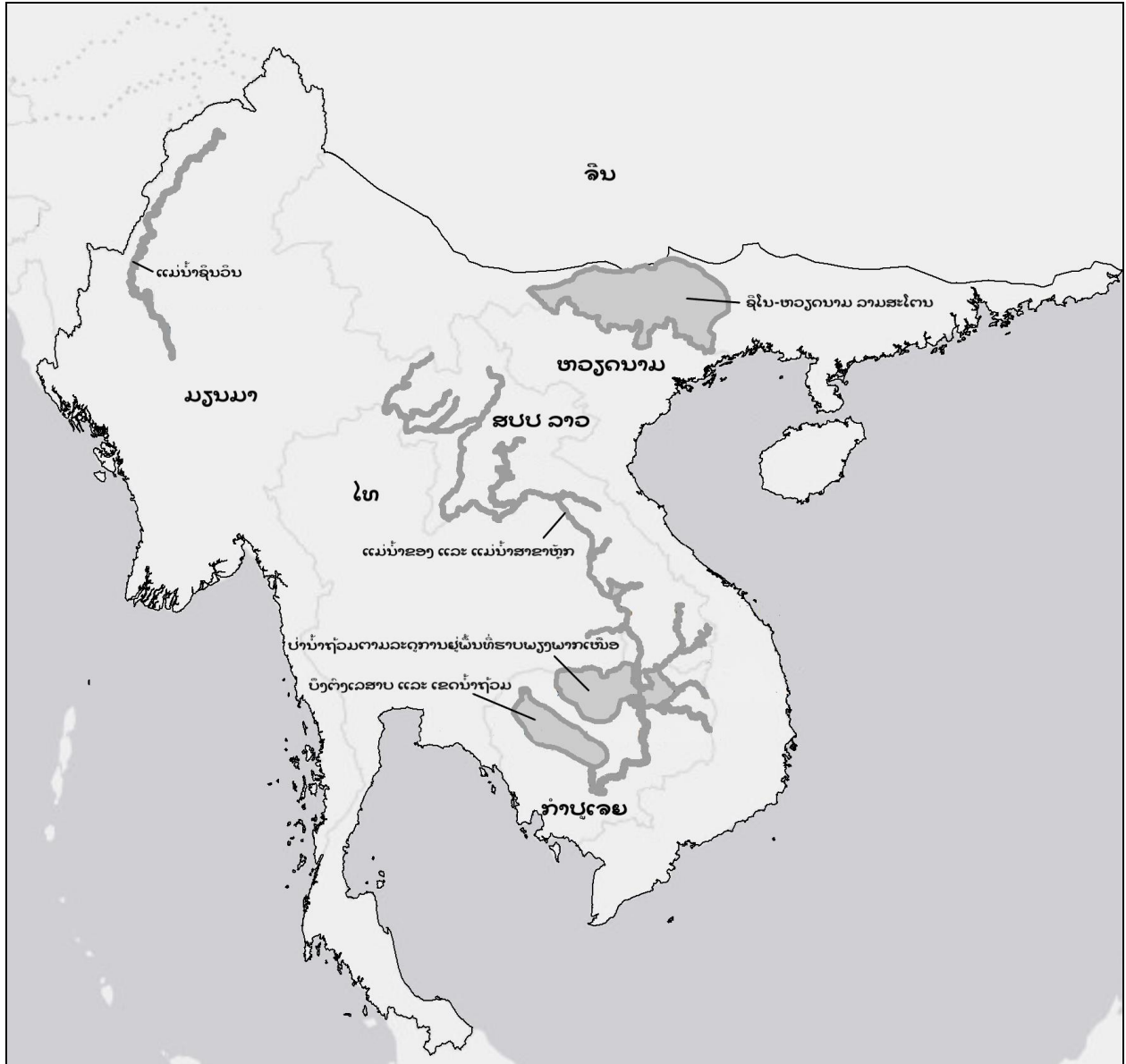
ລາຍຊື່ຂອງຈຳນວນສາຍພັນ ແມ່ນມີອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນ ຈາກ 754 ໃນປີ 2011 ໄປສູ່ 1,298 ໃນປີ 2020 ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມ ໂດຍໄດ້ຮັບຮອງຢູ່ໃນບັນຊີແດງຂອງອົງ IUCN. ຈຳນວນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງສາຍພັນ ທີ່ຖືກຄຸກຄາມສູງທີ່ສຸດແມ່ນປະເພດສັດເລືອຄານ ແລະ ປາ, ສຳລັບການປະເມີນບັນຊີແດງສະບັບໃກ້ສົມບູນຢູ່ໃນໄລຍະຊົ່ວຄາວ. ຜົນລາຍຊື່ຂອງບັນດາສະຖານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 509 ເຖິງ 555, ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງການກຳນົດຂອງ KBAs, ປະກອບຢູ່ໃນ ລະບົບນິເວດນ້ຳຈືດໃນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ລະບົບນິເວດຫີນປູນໃນປະເທດພະມ້າ. ຜົນຈຳນວນສະຖານທີ່ 555 ຈຸດ ບົກຄຸມພື້ນທີ່ປະມານ 390,000 ກິໂລແມັດກາແຮ ຫລື 16 ເປີເຊັນ ຂອງຈຳນວນເຂດຈຸດສຸມທັງໝົດ (2.3 ກິໂລແມັດກາແຮ). ຜົນລາຍຊື່ຂອງແລວທາງຍັງຄົງຄືເກົ່າ, ມີຈຳນວນ 65 ໃນປີ 2010 ເມື່ອທຽບກັບ ຈຳນວນ 66 ໃນປີ 2011.

ຜົນຮັບແລວທາງຈຳນວນ 5 ແລວທາງໄດ້ຮັບການຈັດເປັນບູລິມະສິດສຳລັບການລົງທຶນໃນວຽກງານອະນຸລັກ. ທັງ 5 ແລວແມ່ນຄອບຄຸມ 66 ຈຸດ, ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກເປັນເຂດບູລິມະສິດໂດຍອັດຕະໂນມັດ. ນອກເໜືອຈາກແລວທາງທັງ 6 ແລ້ວ, ເຄືອຂ່າຍຂອງລະບົບຫີນປູນຄາສ ຂອງ KBAs ຈຳນວນ 24 ເຄືອຂ່າຍ ຢູ່ປະເທດພະມ້າ ກໍ່ໄດ້ຖືກກຳນົດເປັນເຂດເຂດບູລິມະສິດ ທາງພູມສັນຖານ ສຳລັບການການລົງທຶນ. ແລວທາງທັງ 5 ແລະ ເຄືອຂ່າຍຫີນປູນຄາສ KBAs ບົກຄຸມພື້ນທີ່ຈຳນວນ 120,623 ຮຕ ຊຶ່ງເທົ່າກັບ 5 ເປີເຊັນຂອງພື້ນທີ່ເຂດຈຸດສຸມທັງໝົດ. ນີ້ແມ່ນການຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຢູ່ໃນເຂດນີ້ ເມື່ອທຽບກັບເຂດພູມສັນຖານບູລິມະສິດ ຢູ່ໃນຂໍ້ມູນລະບົບນິເວດວິທະຍາ ໃນປີ 2011 ທີ່ກວມເອົາເນື້ອທີ່ 786,551 ຫລື 31 ເປີເຊັນ ຂອງພື້ນທີ່ເຂດຈຸດສຸມ. ເນື່ອງຈາກການສຸມໃສ່ທີ່ເຂັ້ມງວດຂຶ້ນຂອງເຂດພູມສັນຖານບູລິມະສິດ ໃນປະເທດພະມ້າ, ຈາກທັງໝົດປະເທດ ກາຍເປັນແລວທາງດຽວ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງຈຸດອັນດຽວ. ແລວພູໄຫນານ ແມ່ນຕົກອອກຈາກເຂດບູລິມະສິດ ຊຶ່ງຖືກແທນທີ່ດ້ວຍພູພຽງແລວປ່າໄມ້ ທີ່ມີຂະໜາດໃກ້ຄຽງກັນ.

ໃນດ້ານຂອງການຈັດລຳດັບຄວາມສຳຄັນຂອງປະເພດສາຍພັນເພື່ອການລົງທຶນ, ມີສັດມີກະດູກສັນຫຼັງ ຈຳນວນ 136 ຊະນິດທີ່ຖືກຄຸກຄາມທົ່ວໄລກ ທີ່ໄດ້ຖືກຄັດເລືອກເປັນສັດບູລິມະສິດ. ສັດເຫຼົ່ານີ້ປະກອບມີສັດເລືອຄານຈຳນວນ 39 ຊະນິດ, ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ ຈຳນວນ 31 ຊະນິດ, ແລະ ນົກຈຳນວນ 27 ຊະນິດ ແຕ່ມີພຽງແຕ່ສັດເຄິ່ງບົກເຄິ່ງນ້ຳຈຳນວນ 5 ຊະນິດ, ຊຶ່ງສະຖານເຖິງຄວາມຈິງທີ່ວ່າ ສັດເຄິ່ງບົກເຄິ່ງນ້ຳຕ້ອງການການສຸມໃສ່ການອະນຸລັກໃສ່ໃນຊະນິດພັນທີ່ເປັນກໍລະນີອົກເວັ້ນເທົ່ານັ້ນ. ສາຍພັນທີ່ເປັນບູລິມະສິດລວມມີ ເຕົ່າ 28 ໂຕ, ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ 15 ໂຕ ແລະ ສັດທີ່ມີກີບຕີນ 10 ໂຕ, ຊຶ່ງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງ ພອນຕະລາຍທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ກຸ່ມເຫຼົ່ານີ້ທັງໝົດ ຈາກການນຳໃຊ້ແບບເກີນຂອບເຂດ ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນເກີດມາຈາກຄວາມຕ້ອງການສູງ ຈາກການຄ້າສັດປ່າທີ່ຜິດກົດໝາຍ.

ລາຍຊື່ຂອງສາຍພັນບູລິມະສິດແມ່ນມີການຫຼຸດລົງ ຈາກ 152 ສາຍພັນບູລິມະສິດ ທີ່ກຳນົດຂຶ້ນໃນປີ 2011 ແລະ ບັບປຸງໃນຂໍ້ມູນທາງລະບົບນິເວດວິທະຍາ. ອີງໃສ່ປະສົບການຈາກການລົງທຶນໃນໄລຍະຜ່ານມາ ການຈັດລຳດັບຄວາມສຳຄັນຂອງສາຍພັນ ແບບດ່ຽວບໍ່ແມ່ນວິທີການທີ່ມີປະສິດທິພາບ ໃນການດຶງເອົາພາກສັງຄົມເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການອະນຸລັກພັນພືດທີ່ຖືກໄພຄຸກຄາມ ທົ່ວໄລກ ໃນເຂດຈຸດສຸມ ອິນໄດ - ພະມ້າ. ດັ່ງນັ້ນໃນໄລຍະໃໝ່ນີ້, ກອງທຶນ CEPF ຈະມັ່ງໃສ່ການອະນຸລັກພື້ນທີ່, ໂດຍນຳໃຊ້ແນວທາງ ລະບົບນິເວດວິທະຍາ, ຊຶ່ງມີແນວໂນ້ມວ່າຈະເປັນວິທີການທີ່ມີປະສິດທິພາບຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ໃນການອະນຸລັກພັນພືດ.

ແລວທາງບູລິມະສິດສຳລັບການລົງທຶນຂອງກອງທຶນ CEPF ຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມ ອິນໂດ - ພະມ້າ

ໝາຍເຫດ: ສິ່ງທີ່ບໍ່ໄດ້ສະແດງຢູ່ໃນແຜນທີ່ນີ້ແມ່ນຫີນປູນຄາສພະມ້າ, ຊຶ່ງເປັນເຄືອຂ່າຍໜາດນ້ອຍ ກະແຈກກະຈາຍຢູ່ທົ່ວປະເທດ; ບັນດາແຫຼ່ງເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນມີຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍ ຈົນບໍ່ສາມາດຈະປາກົດໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນແຜນທີ່ມາດຕາສ່ວນນີ້ໄດ້.

ບູລິມະສິດສະເພາະ ສຳລັບການລົງທຶນ

ບັນດາບູລິມະສິດສະເພາະສຳລັບການລົງທຶນເຂົ້າໃນເຂດຈຸດສຸມ ແມ່ນຖືກກຳນົດຜ່ານຂະບວນການປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍອີງໃສ່ການວິເຄາະໄພຄຸກຄາມຕົ້ນຕໍ ຕໍ່ຊີວະນາໆພັນໃນເຂດຈຸດສຸມ ແລະ ສາຍເຫດຂອງມັນ. ການຈັດລຳດັບໄພຄຸກຄາມ ໂດຍລວມແລ້ວ ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງຫຼາຍ ຈາກການປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນລະຫວ່າງການປັບປຸງຂໍ້ມູນລະບົບນິເວດ ໃນປີ 2011. ທັງສອງຄັ້ງ ຜ່ານມາ, ໄພຄຸກຄາມອັນດັບຕົ້ນໆແມ່ນການລ່າສັດ, ການຄ້າ ແລະ ການບໍລິໂພກສັດປ່າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳການກະເສດ. ລະບົບຜັ່ນຖານ

ໂຄງລ່າງຂະໜາດໃຫຍ່ແມ່ນຖືກຈັດເປັນອັນດັບສາມ ຢູ່ໃນການຈັດລຳດັບທັງສອງຄັ້ງຜ່ານມາ. ໃນປີ 2011, ເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ ແມ່ນຖືກຈັດອັນດັບແບບຄັບແຄບວ່າເປັນເປັນໄພຄຸກຄາມ; ຊຶ່ງໄດ້ຂະຫຍາຍຄວາມໝາຍໃຫ້ກວ້າງຂຶ້ນ ໃຫ້ເປັນລະບົບໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ຂະໜາດໃຫຍ່ (ເຂື່ອນ, ຖະໜົນຫົນທາງ, ທ່າເຮືອ, ແລະ ອື່ນໆ.) ໃນປີ 2019, ເມື່ອເຄື່ອງເບິ່ງເຖິງຜົນກະທົບ ຂອງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າ ພະລັງງານນ້ຳຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຈຳກັດສະເພາະພຽງແຕ່ເຂື່ອນຢ່າງດຽວ ແຕ່ລວມເຖິງເສັ້ນທາງເຂົ້າຫາ, ວິສະວະກຳແມ່ນ້ຳ ເລືອນ້ຳແລວນ້ຳ, ສາຍສົ່ງ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານອື່ນໆ. ໃນການສຶກສາທັງສອງຄັ້ງ, ໄພຄຸກຄາມ 5 ລຳດັບສູງສຸດແມ່ນ ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ການເພີ່ມທະວີ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຖືກພິຈາລະນາ ເປັນໄພຄຸກຄາມສູງທີ່ໄປໃນແງ່ຂອງຄວາມຮຸນແຮງໂດຍລວມ.

ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາໄພຄຸກຄາມເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ເພື່ອເລີ່ມແກ້ໄຂບາງສາຍເຫດ, ແຜນຍຸດທະສາດການລົງທຶນໄລຍະ 5 ປີ ຈຶ່ງໄດ້ຮັບການບັບປຸງ. ບັນດາ 11 ທິດທາງຍຸດທະສາດ ແມ່ນຍັງຖືກຮັກສາໄວ້ ໂດຍມີການດັດແກ້ບາງຈຸດ. ຕົວຢ່າງ, ທິດທາງຍຸດທະສາດທີ 2 ກ່ຽວກັບການຄ້າສັດປ່າ ແມ່ນຖືກດັດແກ້ ເພື່ອສະທ້ອນເຖິງການປະກອບສ່ວນສະເພາະ ໃນຂົງເຂດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກການເກີດຂຶ້ນຂອງພະຍາດຕິຕໍ່ ຈາກສັດສູ່ຄົນ. ບັນຊີລາຍຊື່ 38 ບູລິມະສິດດ້ານການລົງທຶນ ລວມຢູ່ໃນຂໍ້ມູນທາງລະບົບນິເວດວິທະຍາ ປີ 2011 ຊຶ່ງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 45, ໂດຍໄດ້ຖອດຖອນປະສົບການຈາກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບບົດຮຽນດ້ານຮູບແບບວິທີການອະນຸລັກທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງສຸດ ແລະ ລວມເອົາບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກໄລຍະກ່ອນ.

ໃນຈຳນວນ 11 ທິດທາງຍຸດທະສາດໃນແຜນຍຸດທະສາດລວມ, ມີຈຳນວນ 6 ທິດທາງທີ່ໄດ້ລວມຢູ່ໃນຂອບເຂດການລົງທຶນຂອງກອງທຶນ CEF. ທິດທາງຍຸດທະສາດທັງ 6 ຢ່າງນີ້ ປະກອບມີ 23 ໃນຈຳນວນ 45 ບູລິມະສິດຂອງການລົງທຶນ ຢູ່ໃນແຜນຍຸດທະສາດລວມ, ໂດຍສຸມໃສ່ບັນດາເປົ້າໝາຍທີ່ເປັນຈຸດແຂງສະເພາະຂອງກອງທຶນ ແລະ ປະກອບສ່ວນໂດຍຕົງເຂົ້າໃນຈຸດປະສົງລວມສາກົນ, ພ້ອມດຽວກັນກັບການປະກອບສ່ວນໃສ່ຍຸດທະສາດການລົງທຶນຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນອື່ນໆ.

ທິດທາງຍຸດທະສາດ ແລະ ບູລິມະສິດໃນການລົງທຶນ ໃນເຂດຈຸດສຸ ມອີນໂດ - ພະມ້າ

ທິດທາງຍຸດທະສາດ	ບູລິມະສິດໃນການລົງທຶນ
ອົງປະກອບ I: ການອະນຸລັກຂອງສາຍພັນທີ່ເປັນບູລິມະສິດ	
1. ບົກບ້ອງສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມທີ່ ໂລກ ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນໄພຄຸກຄາມທີ່ ຮ້າຍແຮງ (ວຽກງານສະເພາະພິເສດຂອງກອງທຶນ CERF)	1.1 ສານຕໍ່ແຜນງານອະນຸລັກໄລຍະຍາວ ສຳລັບກຸ່ມປະຊາກອນຫຼັກ ຂອງສາຍພັນທີ່ເປັນບູລິມະສິດ 1.2 ພື້ນຜູ້ປະຊາກອນສັດປ່າ ທີ່ເປັນສາຍພັນບູລິມະສິດຄົນໃໝ່ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງສາກົນ. 1.3. ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມທົ່ວໂລກ ເຊິ່ງມີຄວາມຈຳເປັນໃນການບັບປຸງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບສະພາບການ ແລະ ການກະຈາຍ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. 1.4 ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົດລອງ ແຫຼ່ງທຶນຮູບແບບໃໝ່ ເພື່ອການອະນຸລັກສາຍພັນ. 1.5 ສະໜັບສະໜູນແຊັມປັ້ງນສາຍພັນໃນຂັ້ນຊຸມຊົນ ເພື່ອປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ກຳນົດໃນຊຸມຊົນ ສຳລັບ ສາຍພັນທີ່ຈັດຢູ່ໃນບູລິມະສິດ.

<p>2. ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກພະຍາດຕິດຕໍ່ ຈາກສັດສູ່ຄົນ ໂດຍການຫຼຸດການຄ້າ ແລະ ບໍລິໂພກສັດປ່າທີ່ຖືກຄຸກຄາມຢ່າງຜິດກົດໝາຍ (ວຽກງານສະເພາະພິເສດຂອງກອງທຶນ CERF)</p>	<p>2.1 ສະໜັບສະໜູນສະຖາບັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາເຄືອຂ່າຍຄ້າສັດປ່າລະດັບສູງ ໂດຍການ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ຮູບແບບທີ່ເປັນຕົວຢ່າງອັນດີຈາກສາກົນ ຮ່ວມກັບການສືບສວນ, ໜ່ວຍຂ່າວກອງ ແລະ ຜູ້ສະໜອງຂໍ້ມູນ.</p> <p>2.2 ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການຄວາມມີລະຫວ່າງອົງການປະຕິບັດລະບຽບການ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນວຽກງານ ຕໍ່ຕ້ານການຄ້າສັດປ່າທີ່ປິດກົດໝາຍ, ຄຸງຄູ່ກັນກັບບັນດາຂະແໜງການອື່ນ ໂດຍການເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງແນວທາງສຸຂະພາບໜຶ່ງດຽວ One Health Approach</p> <p>2.3 ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບບໍລິສັດເອກະຊົນ ແລະ ລັດວິສາຫະກິດ ໂດຍການສຸມໃສ່ວຽກງານຂົນສົ່ງ ແລະ ລະບົບອອນລາຍ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເຂົ້າຮ່ວມໃນການຄ້າສັດປ່າ</p> <p>2.4 ສະໜັບສະໜູນກິດຈະກຳລະດົມໂຄສະນາທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບຸກລະດົມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງການກວດກາ ແລະ ລາຍງານຄະດີສັດປ່າ</p> <p>2.5 ເຂົ້າໃຈ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອກິດຈະກຳ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງ ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ສຸຂະພາບມະນຸດ, ລວມທັງຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງບົດບາດ ຂອງການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ ທີ່ກ່ຽວເນື່ອງກັບ ການເກີດຂຶ້ນຂອງພະຍາດຕິດຕໍ່ຈາກສັດສູ່ຄົນ</p>
<p>ອົງປະກອບ II: ການບົກປັກຮັກສາ ແລະ ການເບິ່ງແຍງເຂດບູລິມະສິດ</p>	
<p>3. ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຄຸ້ມຄອງ ຢູ່ເຂດປ່າສະຫງວນເປັນເຄື່ອງມືໃນ ການອະນຸລັກສະຖານທີ່ບູລິມະສິດ</p>	<p>3.1 ສະໜັບສະໜູນການນໍາໃຊ້ມາດຕະຖານ ແລະ ເຄື່ອງມືສາກົນ ເພື່ອການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນ ໂດຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການເອົາເຂົ້າໄປໃນນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ</p> <p>3.2 ພັດທະນາແຜນງານຝຶກອົບຮົມ ສໍາລັບຜູ້ປະຕິບັດວຽກງານຄຸ້ມຄອງ ຢູ່ໃນສະຖາບັນການສຶກສາທ້ອງຖິ່ນ ລະ ຜູ້ທີ່ມີຄຸນນະວຸດທິອື່ນໆ.</p> <p>3.3 ທົດລອງການມີສ່ວນຮ່ວມໂດຍກົງຂອງບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ໃນການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າ ສະຫງວນ ແລະ ບັບທິກການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ.</p> <p>3.4 ສະໜັບສະໜູນການນໍາໄດ້ຜົນຂອງມາດຕະຖານ ແລະ ເຄື່ອງມືສາກົນ ເຂົ້າໃນການປັບຕົວການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ງົບປະມານ ເຂດປ່າສະຫງວນ</p>
<p>4. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຊຸມ ຊົນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນ ການອະນຸລັກ ແລະ ຄຸ້ມຄອງເຂດບູລິມະສິດ (ວຽກພິເສດສະເພາະຂອງກອງທຶນ CEPF)</p>	<p>4.1 ສະໜັບສະໜູນຊຸມຊົນໃນການວິເຄາະບັນຫາການອະນຸລັກ ແລະ ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບສິດທິ ແລະ ໂອກາດ ທີ່ຕິດພັນກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການອະນຸລັກ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ</p> <p>4.2 ທົດລອງ, ເສີມຂະຫຍາຍ ແລະ ພັດທະນາກົນໄກແບບອື່ນໆ ໃຫ້ແກ່ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ, ການປະມົງຊຸມຊົນ ແລະ ການອະນຸລັກປ່າສະຫງວນທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍຊຸມຊົນ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການທີ່ນໍາພາໂດຍ ຊຸມຊົນຢ່າງແທ້ຈິງ.</p> <p>4.3 ສ້າງກົນໄກຄຸ້ມຄອງຮ່ວມກັນ ສໍາລັບວຽກງານເຂດປ່າສະຫງວນ ທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຈັດແບ່ງເຂດ, ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ການບົກຄອງ.</p> <p>4.4 ທົບທວນໂຕກຳນົດ KBA ຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມພິເສດ ໂດຍການນໍາໃຊ້ມາດຕະຖານ KBA ໃຫມ່</p> <p>4.5 ດຳເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ ຢູ່ໃນເຂດບູລິມະສິດ ໂດຍພາກສ່ວນທີ 3</p>

<p>5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ໂດຍການສົ່ງເສີມຮູບແບບຊີວິດການເປັນຢູ່ແບບຍືນຍົງ ແລະ ສ້າງແຮງຈູງໃຈໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ນອນຢູ່ໃນເຂດບູລິມະສິດ</p>	<p>5.1 ສົ່ງເສີມໂຄງການບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ແບບຍືນຍົງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການເຊື່ອມໂຍງກັນລະຫວ່າງ ການບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ເສດຖະກິດສັງຄົມ ເພື່ອອະນຸລັກຮັກສາໜາກຜົນ ຢູ່ໃນເຂດບູລິມະສິດ, ແລະ ແບ່ງປັນປະສົບການການປະຕິບັດເປັນແບບຢ່າງອັນດີ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ດີທີ່ສຸດ.</p> <p>5.2 ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ໂຄງການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ ຢູ່ໃນເຂດບູລິມະສິດ.</p>
<p>ອົງປະກອບທີ III: ການພັດທະນາຂອງການເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ຄວາມຕ້ານທານຂອງລະບົບນິເວດ</p>	
<p>6. ນຳສະເໜີວິທີການທີ່ສາມາດຂະຫຍາຍ ດ້ານສຳລັບການບໍລິການສະໜອງຄຸນຄ່າ ຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາແຜນຢູ່ໃນແລວທາງບູລິມະສິດ (ວຽກເຜີຍສະເພາະກອງທຶນ CEPR)</p>	<p>6.1 ວິເຄາະການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ, ແຜນວຽກ ແລະ ແຜນງານ; ປະເມີນຜົນກະທົບຂອງບັນດາສິ່ງທີ່ກ່າວມານີ້ ຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການສະໜອງຄຸນຄ່າ ຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ, ແລະ ສະເໜີ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການນຳໃຊ້ບັນດາການພັດທະນາແບບທາງເລືອກໃໝ່ ຢ່າງຈິງຈັງ, ການແກ້ໄຂບັນຫາ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງທຳມະຊາດ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ.</p> <p>6.2 ພັດທະນາໂຄງການສາທິດສຳລັບການພັດທະນາລະບົບນິເວດ, ໂດຍໃຫ້ມີລະບຽບເພີ່ມທຶນທີ່ເໝາະສົມ ໃນການນຳມາຈຳລອງໃຊ້ຄືນໃໝ່</p> <p>6.3 ຮ່ວມມືກັນສື່ມວນຊົນ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ສ້າງໃຫ້ມີການໄດ້ຖຽງວິເຄາະບັນຫາໃນມວນຊົນ ແລະ ຜັກດັບຜູ້ວາງນະໂຍບາຍ ໃຫ້ເຊື່ອມສານວຽກງານຊີວະນາໆພັນເຂົ້າໃສ່ການວາງແຜນພັດທະນາ.</p> <p>6.4 ສ້າງໂຄງການຈຳລອງ ແລະ ເພີ່ມຂະໜາດຂອງຮູບແບບສຳລັບການຜະລິດທີ່ເປັນມິດກັບຊີວະນາໆພັນ ລວມທັງການຢັ້ງຢືນ ແລະ ການຕິດກາສະຫຼາກບົ່ງບອກຄວາມເປັນມິດຕໍ່ລະບົບນິເວດ.</p>
<p>7. ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈາກອຸດສະຫະກຳປູກຝັງ ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ ຢູ່ໃນເຂດແລວບູລິມະສິດ</p>	<p>7.1 ສະໜັບສະໜູນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ແລະ ຄົນທ້ອງຖິ່ນດັ້ງເດີມ ຢູ່ໃນເຂດບູລິມະສິດ</p> <p>7.2 ບັບປຸງສະຖານະພາບທາງກົດໝາຍ ຂອງເຂດບູລິມະສິດທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ທີ່ຖືກຄຸກຄາມ ຈາກການ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບບໍ່ສອດຄ່ອງເໝາະສົມ.</p> <p>7.3 ສົ່ງເສີມການອອກຄຳເຫັນຂອງຊຸມຊົນ ຜູ້ທີ່ຖືກກະທົບເປັນບາງສ່ວນ ຫລື ຖືກກະທົບຢ່າງແທ້ຈິງ ຈາກອຸດສະຫະກຳການປູກຝັງ ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ.</p> <p>7.4 ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບພາກສ່ວນເອກະຊົນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າອຸດສະຫະກຳການປູກຝັງ ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ ໄດ້ມີການພັດທະນາ ແລະ ດຳເນີນກິດຈະການ ຢ່າງເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ.</p> <p>7.5 ກຳນົດຮູບແບບສາຍພົວພັນເຊື່ອມໂຍງຂອງນ້ຳ, ອາຫານ ແລະ ພະລັງງານ ແລະ ພັດທະນານະໂຍບາຍ ທາງເລືອກ.</p> <p>7.6 ສະໜັບສະໜູນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບ ຂອງໂຄງການອຸດສະຫະກຳການປູກຝັງ ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ.</p>

ອົງປະກອບທີ IV: ການພັດທະນາຂອງສະຖາບັນດ້ານການອະນຸລັກ	
<p>8. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນ ກສັງຄົມ ໃນການເຮັດວຽກງານຊີວະນາໆພັນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຢູ່ໃນລະດັບພາກພື້ນ, ລະດັບປະເທດ, ແຂວງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ (ວຽກພິເສດສະເພາະຂອງກອງທຶນ CEPF)</p>	<p>8.1 ສະໜັບສະໜູນກົນໄກສ້າງເຄືອຂ່າຍ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ມີການແຕກໄຂບັນຫາຮ່ວມກັນຂອງພາກສ່ວນສັງຄົມ ຕໍ່ກັບໄພຄຸກຄາມທີ່ເກີດຂຶ້ນ.</p> <p>8.2 ສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອຫຼັກ ໃຫ້ແກ່ການສ້າງຂີດຄວາມອາດສາມາດດ້ານການຄຸ້ມຄອງອົງກອນ ແລະ ສະໜອງວິຊາການແບບຍືນຍົງ ໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມທ້ອງຖິ່ນ.</p> <p>8.3 ສ້າງກົນໄກເອື້ອອຳນວຍ ທີ່ເຂົ້າກັນ ພ້ອມກັບຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານການຝຶກອົບຮົມ ຂອງ ອາສາສະໝັກ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ</p>
<p>9. ດຳເນີນການໃຫ້ຄ່າວມຮູ້, ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ປູກຈິດສຳນຶກ ເພື່ອສ້າງຂີດ ຄວາມສາມາດ ແລະ ໃຫ້ການ ສະໜັບສະໜູນ ສຳລັບວຽກງານ ອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ໃນທຸກພາກສ່ວນຂອງສັງຄົມ.</p>	<p>9.1 ລົງທຶນໃສ່ການພັດທະນາທາງດ້ານອາຊີບໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳໃນອະນາຄົດ ໃນດ້ານວຽກງານອະນຸລັກ ໂດຍຜ່ານ ການສະໜັບສະໜູນໂຄງການຮຽນຮູ້ດ້ານສາຍອາຊີບ, ການອອກໃບຢັ້ງຢືນ, ໃບປະກາດສະນິຍະບັດ ແລະ ການສຶກສາໃນບັນດາສະຖາບັນການສຶກສາພາຍໃນ, ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳເອົາແຜນງານ ກັບມາປະຕິບັດໃນພາກພື້ນຄືນໃໝ່ໃຫ້ແກ່ແຕ່ລະປະເທດ.</p> <p>9.2 ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການສ້າງຕັ້ງສູນການສຶກສາພາກສະໜາມ ອິນໂດ-ພະມ້າ</p> <p>9.3 ຊຸກຍູ້ຄວາມເປັນຜູ້ນຳເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ໂດຍການລົງທຶນໃສ່ການພັດທະນາດ້ານວິຊາ ສະເພາະ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນທີ່ສຳຄັນ.</p> <p>9.4 ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ ກ່ຽວກັບການທົດລອງການສຶກສາ ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ນັກຮຽນ ກັບ ທຳມະຊາດ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ແລວທາງ ແລະ ອື່ນໆ.</p> <p>9.5 ດຳເນີນຂະບວນການປູກຈິດສຳນຶກ ແລະ ເຂົ້າຫາກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ເພື່ອການປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳ ໃນກຸ່ມປະຊາຊົນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ທີ່ມີເນື້ອໃນກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າທາງທຳມະຊາດ ຂອງລະບົບນິເວດ ໂດຍສຸມໃສ່ບັນຫາຊີວິດການເປັນຢູ່, ຮູບແບບການບໍລິໂພກ ແລະ ຮູບແບບ ການດຳລົງຊີວິດ.</p> <p>9.6 ຈັດກິດຈະກຳຝຶກອົບຮົມ ແລະ ປູກຈິດສຳນຶກ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ມີອຳນາດໃນການຕັດສິນໃຈ ໃນພາກລັດຖະບານ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ກ່ຽວກັບເລື່ອງການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ, ລວມໄປເຖິງຜົນກະທົບຂອງການ ພັດທະນານະໂຍບາຍ ແລະ ໂຄງການທີ່ກ່ຽວກັບລະບົບນິເວດ.</p>

ອົງປະກອບທີ V: ການຮ່ວມມື ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ການລົງທຶນ ຕໍ່ວຽກງານອະນຸລັກ	
10. ປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນຂອງວຽກງານອະນຸລັກຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການເປັນຢູ່ຂອງມະນຸດຜ່ານການຕິດຕາມກວດກາຢ່າງເປັນລະບົບ	10.1 ພັດທະນາມາດຕະຖານ ແລະ ລະບົບ ສໍາລັບການຕິດຕາມຜົນກະທົບ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງກິດຈະກຳວຽກງານອະນຸລັກ.
	10.2 ພັດທະນາມາດຕະຖານ ແລະ ລະບົບທົ່ວໄປ ສໍາລັບການຕິດຕາມຜົນກະທົບທາງລົບຂອງການພັດທະນາເຂດເຍືອນ, ແຜນວຽກ ແລະ ກິດຈະກຳ ໃນຫຼາຍລະດັບ.
	10.3 ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງເປັນລະບົບ ເພື່ອສ້າງຄວາມສາມາດໃນການຕິດຕາມ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ໃນບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນ.
	10.4 ສ້າງ ແລະ ທົດສອບກົນໄປ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຜົນຂອງການຕິດຕາມ ໄດ້ປະກອບເຂົ້າໃນການຂະບວນການຄົ້ນຄວ້າໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປັບວຽກງານຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.
11. ໃຫ້ຄວາມເປັນຜູ້ນຳຢ່າງມີຍຸດທະສາດ ແລະ ການປະສານຮ່ວມມືຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໃນການລົງທຶນໃສ່ວຽກງານອະນຸລັກຜ່ານທີ່ມາງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະດັບພາກພື້ນ (ວຽກພິເສດສະເພາະຂອງກອງທຶນ CEPPF)	11.1 ສ້າງເຂດເລືອກຕັ້ງທີ່ກວ້າງຂວາງ ຂອງກຸ່ມພາກສ່ວນຮັດວຽກໃນລະດັບຂອບເຂດສະຖາບັນການເມືອງ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍລວມຂອງການອະນຸລັກທີ່ໄດ້ລະບຸຢູ່ໃນຂໍ້ມູນລະບົບນິເວດວິທະຍາ.

ສະຫຼຸບ

ກ່ຽວກັບເລື່ອງຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງສາຍພັນ ແລະ ພື້ນຖິ່ນສະເພາະ, ເຂດຈຸດສຸມອື່ນໂດ - ພະມ້າ ແມ່ນໜຶ່ງໃນພາກພື້ນທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຂອງໂລກ ໃນດ້ານຊີວະນາໆພັນ. ໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມານີ້, ທຶນທີ່ລົງໃສ່ວຽກງານອະນຸລັກຈາກແຫຼ່ງທຶນສາກົນ ແມ່ນມີຢ່າງໜ້ອຍ 160 ລ້ານ ດອນລ່າ ສະຫະລັດ ຕໍ່ ປີ. ເຖິງວ່າໄດ້ມີການລົງທຶນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍລະດັບການສະໜັບສະໜູນໃນວຽກງານອະນຸລັກຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມ ຈາກພາກລັດຖະບານ, ພາກເອກະຊົນ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນ ຍັງບໍ່ພຽງພໍໃນການແກ້ໄຂໄພອຸກຄາມອັນໃຫຍ່ຫຼວງ ທີ່ເກີດກັບຊີວະນາໆພັນ, ທີ່ສໍາຄັນແມ່ນໄພອຸກຄາມທີ່ເກີດມາຈາກອຸດສະຫະກຳການກະເສດ, ການລ່າສັດ, ການຄ້າ ແລະ ບໍລິໂພກສັດປ່າ, ການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ແລະ ການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂະໜາດໃຫຍ່. ສາຍເຫດ ແລະ ບັດໃຈທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ ປະກອບມີການຂະຫຍາຍໂຕຂອງປະຊາກອນ, ຮູບແບບການຫັນເປັນ ຕົວເມືອງ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍຖິ່ນຖານ, ການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍໂຕຂອງເສດຖະກິດ ແລະ ການບໍລິໂພກ, ການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດໃນພາກພື້ນ, ລະບຽບການ ແລະ ໂຄງສ້າງການບົກຄອງທີ່ບໍ່ເຂັ້ມແຂງ, ແລະ ຮູບແບບການພັດທະນາ ທີ່ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ກັບບັນດາໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ຍັງມີຄວາມໂປ່ງໃສ ຫຼື ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສັງຄົມ ບໍ່ພຽງພໍ. ຖ້າໄພອຸກຄາມເຫຼົ່ານີ້ຍັງມີການສືບຕໍ່ເນື່ອງຕໍ່ໄປ ລະບົບນິເວດທໍາມະຊາດຂອງເຂດຈຸດສຸມຈະເຊື່ອມໂຊມລົງ ແລະ ສູນເສຍຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ການສະໜອງຄຸນຄ່າຂອງພວກເຂົາຕໍ່ກັບ ລະບົບນິເວດກໍ່ຈະຫຼຸດລົງ, ຄວາມຕ້ານທານຂອງພາກພື້ນ ຕໍ່ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ກໍ່ຈະຫຼຸດລົງ, ອັດຕາຂອງສາຍພັນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການສູນພັນກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ, ແລະ ຄວາມສ່ຽງຂອງພະຍາດຕິດຕໍ່ຈາກສັດສູ່ຄົນ ກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ. ພາກສ່ວນແມ່ນມີຄວາມພ້ອມໃນການແກ້ໄຂບັນຫາໄພອຸກຄາມຕໍ່ກັບຊີວະນາໆພັນ ແລະ ດົນເຫດຂອງພວກມັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການລົງທຶນໃນປະຈຸບັນ ບໍ່ໄດ້ມັ້ງເນັ້ນໄປຫາບູລິມະສິດສູງສຸດໃນການອະນຸລັກ ຫຼື ສົ່ງເສີມວິທີການທີ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ສຸດ, ແລະ

ທ່າແຮງໃນການດຶງໃຫ້ພາກສັງຄົມເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນວຽກງານອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບຜົນສໍາເລັດຢ່າງເຕັມເມັດເຕັມໜ່ວຍ. ຕໍ່ກັບສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ໂອກາດສໍາລັບກອງທຶນ CEPF ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນອື່ນໆ ໃນການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອນວຽກງານອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ຢູ່ໃນເຂດຈຸດສຸມ ແມ່ນ ເກືອບວ່າບໍ່ມີຂີດຈໍາກັດເລີຍ.